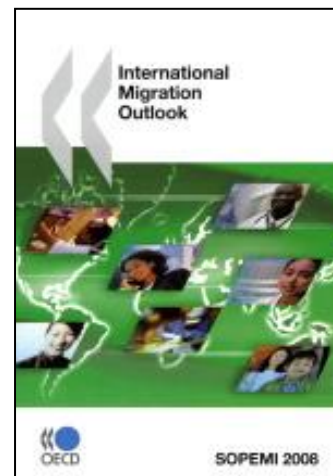

International Migration Outlook: SOPEMI

2008 Edition

Summary in Hungarian

Nemzetközi migrációs kilátások: SOPEMI 2008. évi kiadás

Összefoglalás magyarul

Az OECD-tagországokban a nemzetközi migráció kérdése központi politikai prioritás. Ez az évente megjelenő kiadvány az OECD-országokban tapasztalható migrációs mozgások és migrációs politikák közelmúltbeli fejleményeit elemzi. Kihangsúlyozza a magasan képzett munkások, az ideiglenes munkások és diákok beáramlásának növekvő jelentőségét. Kiemeli továbbá a szabad mozgást lehetővé tevő területekre, elsősorban Európába irányuló megnövekedett migrációs áramlást. A kiadvány kiemelten foglalkozik a bevándorlók munkaerő-piaci helyzetével, valamint az OECD-országok összefoglalkoztatásában bekövetkezett változásokban betöltött szerepükkel. A beszámoló most először mutatja be a bevándorlók munkaerő-piaci integrációjának „eredménytábláját”, továbbá tartalmazza a bevándorlók és a helyben születettek közötti bérkülönbségek elemzését.

A kiadvány megvizsgálja a migrációs politikákban bevezetett legfőbb változtatásokat is, többek között a bevándorlók belépését, ott-tartózkodását, és munkaerő-piacra való bejutását szabályozó új törvényeket. Ismerteti a bevándorlók munkaerő-piaci igények szerinti szelektív toborzását, valamint a bevándorlók integrációját elősegítő intézkedéseket is. Részletesen elemzi a határellenőrzés javítását és a szabályellenes migráció leküzdését célzó nemzetközi együttműködést is.

2006-ban tovább növekedett a külföldi állampolgárok tartós, legális bevándorlása (mintegy négymillió fő), 2005-höz képest mintegy 5%-os növekedést mutatva, ami az elmúlt évekhez képest lassabb ütemet jelent. Nagymértékben nőtt a beáramlás az Egyesült Államokba, Koreába és Spanyolországba. A legnagyobb arányú növekedés Portugáliában, Svédországban, Írországon és Dániában következett be, míg a csökkenés különösen Ausztriában és Németországban volt szembevető. Több mint 2,5 millió ideiglenes munkát vállaló bevándorló érkezett az OECD-országokba, de az ideiglenes migráció lassabban nő, mint a tartós migráció.

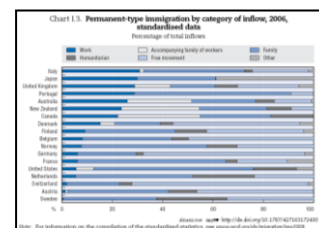
*... különösképpen a családi migráció
és a munkavállalási migráció terén...*

A tartós bevándorlók beáramlásában – Japán kivételével – továbbra is a családi migráció dominál. Jelentős maradt a családi migráció az Egyesült Államokban (70%) – ahol a migrációs rendszer erősen családközpontú – és Franciaországban (60%), továbbá jelentős szerepet kapott Portugáliában is a közelmúltban munkavállalási céllal bevándoroltak családtagjainak megérkezésével, akik közül sokan Ukrajnából érkeztek. Számos európai ország, többek között Olaszország, Írország, Spanyolország és Nagy-Britannia továbbra is jelentős célországai a munkavállalási migrációnak: a tartós bevándorlók mintegy 30–40%-a munkával kapcsolatos céllal érkezik. Európában aránylag jelentős szerep jut a szabad mozgásos migrációnak. Ausztriában, Belgiumban, Dániában és Németországban az ilyen típusú mozgások adják a tartós migráció csaknem felét, Svájcban pedig csaknem 70%-át. Franciaországban, Olaszországban és Portugáliában ugyanakkor kisebb mértékűek ezek a mozgások (20% alatt). Nagy-Britannia például szabad mozgásos migráción keresztül elégti ki az alacsonyabban képzett munkavállalók iránti igényeinek zömét.

*... ugyanakkor tovább folytatódik
a menedéket keresők számának
csökkenése*

2006 már a negyedik olyan év volt, amikor csökkent az OECD-országokban menedéket keresők száma. Az Egyesült Államok volt a legnagyobb befogadó ország 41 000 fővel, míg Kanada, Franciaország, Németország és az Egyesült Királyság mind a 20 000–30 000 fős sávba estek. Egy főre vetítve Svédország, Ausztria és Svájc a legnagyobb befogadó országok. A legtöbb bevándorló Irakból, Szerbiából és Montenegróból érkezik.

**I.3 ábra: Tartós bevándorlás
beáramlási kategóriák szerint,
2006, standardizált adatok**

Nő a nemzetközi diákok beáramlása

2000-től 2005-ig a nemzetközi diákok száma összességében 50%-kal nőtt. Az Egyesült Államokban és Nagy-Britanniában is 120 000-rel nőtt a diákok száma, Franciaországban 100 000-rel, Ausztráliában pedig csaknem 85 000-rel. Nagy volt a százalékos növekedés Új-Zélandon, Csehországban, Japánban, Koreában és Hollandiában is. Bár a nemzetközi diákok az OECD-országok számára potenciálisan magasan képzett bevándorló munkavállalókat jelentenek, nincsenek még szisztematikus adatok arra vonatkozóan, hogy mekkora arányban maradnak a befogadó országokban a tanulmányaik befejezését követően.

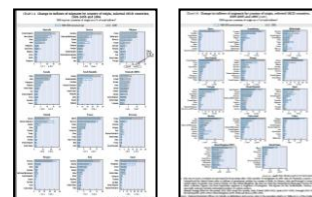
Az európai bevándorlók sokkal gyakoribbak Európában, az ázsiai bevándorlók pedig Európán kívül

2006-ban az Európába bevándorlók 60%-a Európából érkezett, míg az Ázsiából az Európán kívüli OECD-országokba irányuló mozgások csaknem 50%-át tették ki a területre érkező összes beáramlásnak. A Latin-Amerikából a nem európai OECD-országokba irányuló beáramlás nagyrészt a mexikói állampolgárok Egyesült Államokba történő nagyarányú beáramlását tükrözi. Szembetűnő a Latin-Amerikából Portugáliába és Spanyolországba irányuló migráció növekvő súlya is. Bár az Észak-Afrikából érkező bevándorlók mintegy 85%-ának Európa a célja, a Szubszaharai Afrikából érkező bevándorlás mintegy 60%-a az Európán kívüli OECD-országokba irányul. Hasonlóképpen Dél-Ázsiából négyszer, Kelet- és Délkelet-Ázsiából pedig hatszor-hétszer több bevándorló érkezett a nem európai OECD-országokba, mint az európaiakba.

Kína a beáramlás csaknem 11 százalékát adja, míg Lengyelország és Románia ennek kevesebb, mint a felét

A legtöbb bevándorlót adó húsz ország adta a 2006. évi összes beáramlás 60%-át, az élen Kínával, Lengyelországgal és Romániával. A 2006-ban véget érő hatéves időszak során Bolíviában, Romániában és Lengyelországban következett be a legnagyobb növekedés. Ezzel szemben 2000 óta mérsékelten csökken a beáramlás Törökországból, az Orosz Föderációból és a Fülöp-szigetektől. Az elmúlt tíz év mozgásaihoz viszonyítva 2006-ban jegyezték fel a Németországból és Lengyelországból a többi OECD-országba irányuló beáramlás legnagyobb növekedését. Németországból alapvetően a szomszédos országokba, főként Lengyelországba, Ausztriába, Svájcba, Hollandiába és Dániába nő a kivándorlás. Svédországban, Belgiumban, Hollandiában, Norvégiában, Dániában és Németországban nőtt a Lengyelországból bevándorlók száma.

I.4 a és I.4b ábra: A bevándorlók beáramlásának alakulása származási ország szerint, kiválasztott OECD-országok, 1995–2005 és 2006

A potenciális új OECD-tagországokból és a fokozottabban bekapcsolódó országokból érkező migrációs áramlás az OECD-be érkező összes migrációs áramlás egy hatodát adja

2007 májusában az OECD-országok úgy döntöttek, hogy csatlakozási tárgyalásokra hívják Chilét, Észtországot, Izraelt, Oroszországot és Szlovéniát, valamint fokozottabb részvételt ajánlottak Brazíliának, Kínának, Indiának, Indonéziának és Dél-Afrikának a későbbi esetleges csatlakozás céljával. A fenti 10 országból az OECD-térségbe érkező beáramlás jelenleg egy hatodát adja az OECD-térségbe 2006-ban érkező összes migrációs áramlásnak, ám az összes bevándorlónak csak mintegy 10%-át, úgy, hogy Kína és India nagyjából 2-2 millió egykori lakosa az OECD-országokban él.

2000 óta mintegy 18%-kal nőtt a külföldi születésű népességszám

2006-ban a külföldi születésű lakosság mintegy 12%-át adta azon OECD-országok össznépességének, amelyekre vonatkozóan rendelkezésre állnak ilyen adatok. Ez a 2000-es évhez képest 18%-os növekedést jelent. Egyes országokban – különösen Írországbán, Finnországbán, Ausztriában és Spanyolországban – 2000 óta rendkívüli mértékben megemelkedett a bevándorlók népességben belüli aránya.

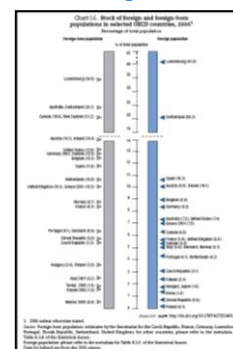
A beszámoló kiemelten vizsgálja a bevándorlók szerepét az OECD-országok munkaerő-piacán

2006-ban a külföldi születésű személyek az OECD-országok munkaerő-állományának és foglalkoztatott népességének jelentős részét képviselték, bár az egyes befogadó országok között jelentős eltérések mutathatók ki. Finnországbán a bevándorlók részesedése az összfoglalkoztatásban kevesebb mint 3%, ezzel szemben ez a számadat legalább 25% Ausztráliában, Svájcban és Új-Zélandon. A bevándorlók összfoglalkoztatásban való részesedésének növekedése az Spanyolországban, Írországbán és Olaszországban volt a legjelentősebb.

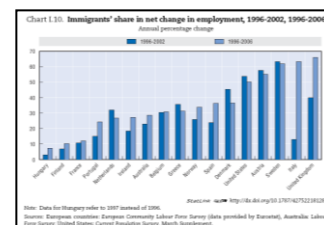
A legtöbb országban a bevándorlók – mind a nők, mind a férfiak – jelentősen kevesebbet keresnek helyben született társaiknál...

Ausztrália kivételével a bevándorlók mindenhol kevesebbet keresnek, mint a helyben születettek. Az Egyesült Államokban a bevándorlók bére a helyben születettekéhez képest alacsony – a bevándorlók átlagos jövedelme mintegy 20%-kal marad el a bennszülöttekénél; Hollandiában a különbség 15%. A bevándorlók és a helyben születettek közötti bérszakadék kisebb, mint a nemek közötti bérszakadék.

I.6 ábra: A külföldi és külföldi születésű lakosság állománya a kiválasztott OECD-országokban, 2006

I.10 ábra: A bevándorlók részesedése a foglalkoztatás nettó változásában, 1996–2002, 1996–2006

... és a nem OECD-országokból
érkezett bevándorlók különösen
hátrányos helyzetben vannak

Számos jele van annak, hogy a munkaerőpiac nagyra értékeli a befogadó országban szerzett szakképesítést és gyakorlatot, amelyet az ott-tartózkodás éveiben mérnek. Ezen túlmenően a nem OECD-országokból érkező bevándorlók jövedelme jelentősen alacsonyabb. Ezzel szemben az állampolgárságot szerzett bevándorlók többet keresnek – még az ott-tartózkodás időtartamának ellenőrzése után is.

*Az idei beszámoló áttekintést nyújt
a migrációs politikák szerkezeti
és intézményes változásairól*

Miután a 2006–2007. évi beáramlásban nem voltak különösebb kiugrások, számos OECD-tagország, többek között Franciaország, Magyarország, Románia és Nagy-Britannia döntött úgy, hogy jelentős szerkezeti változtatásokat vezet be migrációs politikájában. A törvényi és operatív változtatások némelyike a befejezetlen ügyek folytatására vagy befejezésére irányul, mások pedig új kezdeményezések (Kanada, Finnország, Japán, Norvégia, Lengyelország és Portugália).

Két külön fejezet foglalkozik az időszzerű kérdésekkel...

Nagy a versengés az OECD-országok között a magasán képzettek odavonzásában és megtartásában, de az alacsonyabb szakképzettséget igénylő munkáknál is megjelenik a munkaerő-piaci hiány. Az alacsonyabb szakképzettséget igénylő munkákat végzők iránti keresletet részben a migráció révén elégítik ki. Az alacsonyabb szakképzettséget igénylő munkakörök betöltésére irányuló migráció komoly kihívás az OECD-országokban. A legfőbb aggály az alacsonyabb képzettségű bevándorlók hosszú távú foglalkoztathatóságával és a befogadó országokba történő beilleszkedésével kapcsolatos. Jelenleg számos OECD-országban valósítanak meg a bevándorlók számára kidolgozott ideiglenes foglalkoztatási programokat. Az ideiglenes migráció fokozódó jelentősége növekvő, megújult érdeklődést keltett a visszatérő migráció és annak a küldő országok fejlődésére gyakorolt hatása iránt.

... az első fejezet az alacsony
képzettségűek munkavállalási migrációja
kezelésének kérdésével foglalkozik

Az alacsonyabb képzettségűek migrációja szervezett migrációs rendszereken keresztül és szervezetlen (azaz szabálytalan) migráció útján egyaránt zajlik. A fejezet egyrészt az alacsony képzettségű munkások OECD-országok munkaerő-állományában tapasztalható jelenlétét és szerepét, másrészt az ilyen munkásokra vonatkozó toborzási stratégiákat

**I.13 táblázat: A bevándorlók
átlagbére a bennszülöttekéhez
viszonyítva származási ország
és nemek szerint**

Median year	Men		Women	
	Born in OECD	Born in non-OECD (incl. Turkey and Russia)	Born in OECD	Born in non-OECD (incl. Turkey and Russia)
Australia	103	112	101	111
Canada	102	102	97	100
France	105	106	96	92
Germany	100	100	98	97
Portugal	100	100	104	102
United States	100	87	92	87
Switzerland	99	101	96	97
United Kingdom	98	114	91	93
Netherlands	—	98	77	93

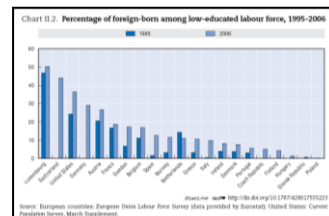
Sources and Note: See methodological appendix under www.oecd.org/dataoecd/1/37/47474298.pdf

vizsgálja. Számos ország komoly tapasztalattal rendelkezik az alacsonyabban képzett munkavállalók migrációja kezelésében, és úgy tűnik, hogy számos ideiglenes migrációs rendszer jól is működik. Az engedély nélküli mozgások és a bevándorlók illegális foglalkoztatásának folytatódása azonban azt sugallja, hogy az érvényben lévő politikák nem maradéktalanul sikeresek. A munkaerőpiac rendszeres időközönkénti gondos felmérése lehetne az első alapvető eleme egy olyan munkavállalási migrációs programnak, amellyel biztosítható lenne a megfelelő számú munkavállalási engedély kiadása és az elegendő belépési lehetőség biztosítása a befogadó országok munkaerő-piaci igényeinek kielégítéséhez. Az alacsony képzettségűekre vonatkozó migrációs programok foglalkoztatás-vezérelt jellege miatt, továbbá amiatt, hogy az engedélyek gyakorta konkrét munkákhoz kötődnek, fennáll a visszaélés lehetősége, ami rávilágít a gondos megfigyelő és ellenőrző rendszerek szükségességére, amelyek garantálják a munkavállalói jogok tiszteletben tartását, ugyanakkor a törvényesség tiszteletben tartását elősegítő ösztönzőket biztosítanak a munkavállalók számára. Végül pedig problémás kérdést jelenthetnek az állandó vagy folyamatos igények kielégítését célzó migrációs programok, mivel minden érintett félnek az az érdeke, hogy megőrizze a munkaviszonyát.

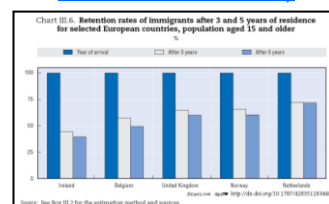
... a második fejezet pedig új
szemszögből vizsgálja a visszatérő
migrációt

Milyen kiterjedésű és milyen jellegű a visszatérő migráció? Mely bevándorlók térnek a legnagyobb valószínűséggel haza? Miért telepednek le egyes bevándorlók tartósan a befogadó országban, és miért döntenek úgy mások, hogy csak egy rövid ideig maradnak? Milyen szerepet kell játszaniuk e tekintetben a bevándorlási politikáknak? Jól kezelhető-e a visszatérő migráció? Végül pedig, milyen hatása van az anyaország gazdasági fejlődésére? A fejezet megkísérel válaszokat adni a fenti kérdésekre. Elsődleges megállapítása az, hogy a visszatérő migráció a migrációs áramlások egyik fő alkotóeleme. A visszatérő migráció az életciklus végeire koncentrálódik. Nem egyértelmű a befogadó országba történő beilleszkedés jellemzőinek hatása a visszatérési hajlandóságra. A bevándorlók egyéni és családi célkitűzéseik fényében tervezik meg migrációs útjukat és visszatérésüket, de az anyaországuk lehetőségeit is számba veszik. Ebben az összefüggésben fontos kihasználni az összes olyan lehetőséget, amellyel a bevándorlók hozzájárulhatnak anyaországuk fejlődéséhez, a visszatérés szükségeszerű előfeltétellé tétele nélkül. A diaszpórák virtuális vagy ideiglenes visszatérés útján történő bevonása is elősegítheti a készségek és technológiák átadását. Ez az anyaországgal fenntartott kötelékek megerősítését szolgálja, ami egyesek számára visszatérésük esetén megkönnyíti az újbóli beilleszkedést. A visszatérő migráció ily módon tehát támogatja, sőt talán el is indítja a fejlődési folyamatot.

II.2 táblázat: A külföldi születésűek százalékos aránya az alacsony képzettségű munkaerőn belül, 1995–2006

III.6 táblázat: A bevándorlók megtartási rátája 3 és 5 év tartózkodás után a kiválasztott európai országokban (a 15 éves és az annál idősebb lakosság körében, százalékban)

A teljes kiadvány a www.oecd.org/els/migration/imo honlapon érhető el.

Az összefoglaló tartalmazza a **StatLinks** nevű szolgáltatást, amely Excel™ fájlokat készít a kinyomtatott oldalból!

© OECD 2008

Ez az összefoglalás nem hivatalos OECD fordítás.

Ez az összefoglalás abban az esetben másolható, ha megemlítsük az OECD szerzői joga és az eredeti kiadvány címe.

A többnyelvű összefoglalások az eredetileg angol ill. francia nyelvű OECD kiadványok kivonatos fordításai.

Az OECD on-line könyvesboltban díjmentesen állnak rendelkezésre: www.oecd.org/bookshop/

További információ kérhető a Közügyi és Kommunikációs Igazgatóság Jogi és Fordítási Csoportjától: rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Látogasson el honlapunkra: www.oecd.org/rights/

